

Kontakty z Mediami
i Informacja

Sąd Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 83/21
Luksemburg, 19 maja 2021 r.

Wyrok w sprawie T-628/20
Ryanair DAC/Komisja (Hiszpania – Covid-19)

Fundusz wsparcia wypłacalności hiszpańskich przedsiębiorstw strategicznych napotykających czasowe trudności z powodu pandemii Covid-19 jest zgodny z prawem Unii

Rozpatrywany środek, przeznaczony do przyjęcia środków służących dokapitalizowaniu i posiadający budżet w wysokości 10 mld EUR, stanowi system pomocy państwa, lecz jest proporcjonalny i niedyskryminujący

W lipcu 2020 r. Hiszpania zgłosiła Komisji Europejskiej system pomocy mający na celu utworzenie funduszu wsparcia wypłacalności hiszpańskich przedsiębiorstw strategicznych, które napotykały czasowe trudności z powodu pandemii Covid-19. Wspomniany fundusz wsparcia jest uprawniony do przyjęcia różnych środków służących dokapitalizowaniu na rzecz przedsiębiorstw niefinansowych mających siedziby i główne ośrodki działalności w Hiszpanii, które są uznawane za systemowe lub strategiczne dla gospodarki hiszpańskiej¹. Budżet wspomnianego systemu pomocy finansowany z budżetu państwa został ustalony na 10 mld EUR do dnia 30 czerwca 2021 r.

Uznawszy, że zgłoszony system stanowi pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE, Komisja oceniła go w świetle swojego komunikatu z dnia 19 marca 2020 r., zatytułowanego „Tymczasowe ramy środków pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki w kontekście trwającej epidemii Covid-19”². Decyzją z dnia 31 lipca 2020 r. Komisja uznała zgłoszony system za zgodny z rynkiem wewnętrznym na podstawie art. 107 ust. 3 lit. b) TFUE³. Zgodnie z tym postanowieniem pomoc mająca na celu zaradzenie poważnym zaburzeniom w gospodarce państwa członkowskiego może w pewnych warunkach zostać uznana za zgodną z rynkiem wewnętrznym.

Przewoźnik lotniczy Ryanair wniósł skargę o stwierdzenie nieważności tej decyzji, która została jednak oddalona przez dziesiątą izbę Sądu Unii Europejskiej w składzie powiększonym. W tym kontekście Sąd zbadał zgodność z rynkiem wewnętrznym systemu pomocy państwa przyjętego w celu przeciwdziałania konsekwencjom pandemii Covid-19 w świetle art. 107 ust. 3 lit. b) TFUE⁴. Sąd wyjaśnił ponadto związek między przepisami dotyczącymi pomocy państwa a zasadą niedyskryminacji ze względu na przynależność państwową ustanowioną w art. 18 akapit

¹ Aby skorzystać z rozpatrywanego systemu pomocy, wspomniane przedsiębiorstwa muszą w każdym przypadku spełnić pozostałe kumulatywne przesłanki kwalifikowalności ustanowione w tym systemie i w konsekwencji wykazać: i) że napotkały poważne trudności w utrzymaniu działalności bez tymczasowego wsparcia publicznego; ii) że przymusowe zaprzestanie przez nie działalności miałyby negatywny i poważny wpływ na działalność gospodarczą lub zatrudnienie na szczeblu krajowym lub regionalnym; iii) że ich rentowność w perspektywie średnio- i długoterminowej jest zapewniona poprzez plan rentowności wskazujący sposób, w jaki mogłyby pokonać kryzys, i opisujący planowane wykorzystanie pomocy publicznej; iv) że przewidziały harmonogram zwrotu wsparcia państwa poprzez fundusz; v) że nie znajdowały się już w trudnej sytuacji w dniu 31 grudnia 2019 r.; vi) że finansowanie prywatne za pośrednictwem banków lub rynków finansowych albo nie jest dla nich dostępne, albo jest dostępne po kosztach zagrażających ich rentowności.

² Komunikat C/2020/1863 (Dz.U. 2020, C 91 I, s. 1), zmieniony w dniach 3 kwietnia 2020 r. (Dz.U. 2020, C 112 I, s. 1), 13 maja 2020 r. (Dz.U. 2020, C 164, s. 3) oraz 29 czerwca 2020 r. (Dz.U. 2020, C 218, s. 3).

³ Decyzja C(2020) 5414 final w sprawie pomocy państwa SA.57659 (2020/N) – Hiszpania COVID-19 – Fundusz dokapitalizowania.

⁴ W wyroku z dnia 17 lutego 2021 r., Ryanair/Komisja, [T-238/20](#), Sąd przeprowadził analogiczne badanie zgodności z prawem systemu pomocy państwa przyjętego przez Szwecję w celu przeciwdziałania konsekwencjom pandemii Covid-19 na szwedzkim rynku przewoźników lotniczych (zob. komunikat prasowy nr [16/21](#)). W wyroku z dnia 14 kwietnia 2021 r., Ryanair/Komisja (Finnair I; Covid-19), [T-388/20](#), Sąd przeprowadził ponadto na podstawie art. 107 ust. 3 lit. b) TFUE badanie indywidualnego środka pomocy przyjętego przez Finlandię w ramach pandemii Covid-19 (zob. komunikat prasowy nr [53/21](#)).

pierwszy TFUE, a także pojęcie „systemu pomocy” w rozumieniu art. 1 lit. d) rozporządzenia 2015/1589⁵.

Ocena Sądu

Sąd przeprowadził w pierwszej kolejności kontrolę decyzji Komisji pod kątem zasady niedyskryminacji, badając, czy różnica w traktowaniu ustanowiona przez rozpatrywany system pomocy ze względu na to, że przysparza on korzyści jedynie przedsiębiorstwom mającym siedzibę i główne ośrodki działalności w Hiszpanii, jest uzasadniona zgodnym z prawem celem i czy jest konieczna, odpowiednia i proporcjonalna do jego osiągnięcia. Sąd zbadał również wpływ art. 18 akapit pierwszy TFUE, który zakazuje wszelkiej dyskryminacji ze względu na przynależność państwową w zakresie stosowania traktatów bez uszczerbku dla postanowień szczególnych, które one przewidują. Tymczasem ponieważ art. 107 ust. 3 lit. b) TFUE znajduje się zdaniem Sądu wśród szczególnych postanowień przewidzianych w traktatach, zbadał on, czy rozpatrywany system może zostać uznany za zgodny z rynkiem wewnętrznym na podstawie tego postanowienia.

W tym względzie **Sąd potwierdził z jednej strony, że cel rozpatrywanego systemu spełnia przesłanki określone w art. 107 ust. 3 lit. b) TFUE, ponieważ zmierza on rzeczywiście do zaradzenia poważnym zaburzeniom w gospodarce hiszpańskiej spowodowanym przez pandemię Covid-19. Ponadto Sąd dodał, że kryterium strategicznego i systemowego znaczenia beneficjentów pomocy właściwie odzwierciedla cel rozpatrywanej pomocy.**

Sąd stwierdził z drugiej strony, że ograniczenie rozpatrywanego systemu wyłącznie do przedsiębiorstw o systemowym lub strategicznym znaczeniu dla gospodarki hiszpańskiej, mających siedzibę w Hiszpanii i główne ośrodki działalności na jej terytorium, jest jednocześnie odpowiednie i konieczne do osiągnięcia celu polegającego na zaradzeniu poważnym zaburzeniom w gospodarce Hiszpanii. Zdaniem Sądu zarówno kryteria kwalifikowalności do systemu, jak i warunki przyznawania pomocy, polegające na tymczasowym wejściu państwa hiszpańskiego w strukturę kapitałową danych przedsiębiorstw, jak i ograniczenia ex post przewidziane w tym systemie wobec beneficjentów pomocy⁶ świadczą o zamiarze wspierania przez Hiszpanię przedsiębiorstw rzeczywiście i trwale zintegrowanych z gospodarką hiszpańską. **Podejście to jest spójne z celem systemu, jakim jest zaradzenie poważnym zaburzeniom w gospodarce hiszpańskiej w średnio- i długoterminowej perspektywie jej rozwoju.**

W odniesieniu do **proporcjonalnego charakteru systemu pomocy**, Sąd orzekł, że **przewidując warunki korzystania z systemu pomocy o charakterze generalnym i wielosektorowym, Hiszpania mogła zasadnie oprzeć się na kryteriach kwalifikowalności mających na celu zidentyfikowanie przedsiębiorstw mających jednocześnie systemowe lub strategiczne znaczenie dla jej gospodarki oraz trwałą i stabilną więź z tą ostatnią.** Inne kryterium kwalifikowalności, obejmujące przedsiębiorstwa działające na terytorium Hiszpanii jako zwykłych usługodawców, nie mogłoby bowiem zagwarantować konieczności stabilnej i trwałej więzi beneficjentów pomocy z gospodarką hiszpańską, która leży u podstaw rozpatrywanego systemu pomocy.

W świetle tych ustaleń Sąd potwierdził, że cel rozpatrywanego systemu pomocy spełnia wymogi odstępstwa przewidzianego w art. 107 ust. 3 lit. b) TFUE i że warunki przyznawania

⁵ Zgodnie z art. 1 lit. d) rozporządzenia Rady (UE) 2015/1589 z dnia 13 lipca 2015 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. 108 [TFUE] (Dz.U. 2015, L 248, s. 9) program pomocowy [system pomocy] oznacza „każde działanie [każdy akt], na którego podstawie, bez potrzeby dalszych środków wykonawczych, można dokonać wypłat pomocy indywidualnej na rzecz przedsiębiorstw określonych w tym akcie w sposób ogólny i abstrakcyjny, oraz każde działanie [każdy akt], na którego podstawie pomoc, która nie jest związana z konkretnym projektem, może zostać przyznana jednemu lub kilku przedsiębiorstwom na czas nieokreślony lub w nieokreślonej kwocie”.

⁶ Chodzi między innymi o obowiązki przejrzystości i składania sprawozdań finansowych organom krajowym w przedmiocie wykorzystania danej pomocy i zakaz podejmowania nadmiernego ryzyka lub prowadzenia agresywnej ekspansji handlowej finansowanej z pomocy, dokonywania określonych połączeń lub zakupów i wypłacania dywidend.

tej pomocy nie wykraczają poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu. Tym samym system ten nie narusza zasady niedyskryminacji i art. 18 akapit pierwszy TFUE.

W drugiej kolejności Sąd zbadał decyzję Komisji w świetle swobody świadczenia usług i swobody przedsiębiorczości, o których mowa odpowiednio w art. 56 TFUE i art. 58 TFUE. W tym względzie Sąd przypomniał, że swoboda świadczenia usług nie znajduje zastosowania jako taka w dziedzinie transportu, która podlega szczególnemu reżimowi prawnemu, do którego należy rozporządzenie nr 1008/2008⁷. Rozporządzenie to ma właśnie na celu określenie warunków stosowania w sektorze transportu lotniczego zasady swobodnego świadczenia usług. **Ryanair nie wykazał jednak w każdym razie, w jaki sposób wykluczenie dostępu do środków służących dokapitalizowaniu, o których mowa w spornym systemie, mogłoby zniechęcić go do zakładania działalności w Hiszpanii lub świadczenia usług na kierunkach z i do tego państwa.**

W trzeciej kolejności Sąd oddalił zarzut, zgodnie z którym Komisja naruszyła swój obowiązek wyważenia korzystnych skutków pomocy z jej negatywnymi skutkami dla warunków wymiany handlowej i utrzymania niezakłóconej konkurencji. W tym względzie Sąd zaznaczył, że takie wyważenie nie jest wymagane przez art. 107 ust. 3 lit. b) TFUE, w przeciwieństwie do tego, co stanowi art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE, oraz że **w okolicznościach omawianej sprawy takie wyważenie nie miałoby racji bytu, ponieważ domniemywa się, że jego wynik będzie pozytywny.**

W czwartej kolejności, jeśli chodzi o rzekomo błędne uznanie rozpatrywanego środka za „system pomocy”, Sąd orzekł, że przepisy prawa hiszpańskiego stanowiące podstawę prawną rozpatrywanego środka⁸ stanowią akty o charakterze generalnym, które regulują wszystkie cechy rozpatrywanej pomocy. Przepisy te pozwalają bowiem same w sobie, bez potrzeby dalszych środków wykonawczych, zarówno na indywidualne przyznanie pomocy przedsiębiorstwom, które o nią wystąpiły, jak i na określenie w sposób ogólny i abstrakcyjny beneficjentów pomocy. **W konsekwencji Sąd stwierdził, że Komisja mogła bez naruszenia prawa zakwalifikować rozpatrywaną pomoc jako system pomocy na podstawie art. 1 lit. d) rozporządzenia 2015/1589.**

Wreszcie Sąd oddalił jako bezzasadne zarzuty oparte na rzekomym naruszeniu obowiązku uzasadnienia i stwierdził, że nie ma potrzeby badania zasadności zarzutu dotyczącego naruszenia praw proceduralnych wywodzonych z art. 108 ust. 2 TFUE.

UWAGA: Odwołanie od orzeczenia Sądu, ograniczone do kwestii prawnych, może zostać wniesione do Trybunału w terminie dwóch miesięcy i dziesięciu dni od dnia zawiadomienia o tym orzeczeniu.

UWAGA: Celem skargi o stwierdzenie nieważności jest doprowadzenie do uznania za nieważne aktów instytucji Unii, które są sprzeczne z prawem Unii. Państwa członkowskie, instytucje wspólnotowe oraz jednostki mogą, pod pewnymi warunkami, wnieść skargę o stwierdzenie nieważności do Trybunału Sprawiedliwości lub Sądu. Jeżeli skarga jest zasadna, stwierdza się nieważność aktu. Instytucja, której to dotyczy, powinna zarządzić ewentualnej próżni prawnej spowodowanej nieważnością tego aktu.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Sądu.

[Pełny tekst](#) wyroku jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793.

Nagranie wideo z ogłoszenia wyroku jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 22964106.

⁷ Rozporządzenie (WE) nr 1008/2008 z dnia 24 września 2008 r. w sprawie wspólnych zasad wykonywania przewozów lotniczych na terenie Wspólnoty (Dz.U. 2008, L 293, s. 3).

⁸ W szczególności Real Decreto-ley 25/2020, de medidas urgentes para apoyar la reactivación económica y el empleo, z dnia 3 lipca 2020 r. (BOE nr 185 z dnia 6 lipca 2020 r.) Acuerdo del Consejo de Ministros sobre el funcionamiento del Fondo de Apoyo a la Solvencia de las Empresas Estratégicas (Orden PCM/679/2020 z dnia 23 lipca 2020 r.) (BOE nr 201 z dnia 24 lipca 2020 r.).